

Projektas „OnlineHE“

Praktinės priemonės nuotoliniam mokymui integruoti aukštojo mokslo studijų programose

Aukštųjų mokyklų dėstytojų ir mokslo darbuotojų,
mokomosios medžiagos kūrėjų gebėjimų integruoti e.
mokymąsi į mokymo programas stiprinimas

1 modulis. Dabartinė situacija: privalumai ir iššūkiai

Modulio apžvalga

Šiame modulyje aprašomi e. mokymosi privalumai ir iššūkiai aukštajame moksle, kuo skiriasi e. mokymasis nuo tradicinio, kokie jo privalumai.

Mokymosi tikslai:

- *suprasti, kas yra e. mokymasis;*
- *suprasti e. mokymosi naudą ir iššūkius;*
- *palyginti elektroninį ir tradicinį mokymą;*
- *pateikti išvadas apie tai, ką daryti ir ko nedaryti integruojant e. mokymosi priemones į mokymo veiklas;*
- *nustatyti e. mokymosi vertę;*
- *integruoti e. mokymą į tradicinį mokymą.*

1 modulis. Dabartinė situacija: privalumai ir iššūkiai

Modulio apžvalga

Elektroninis mokymasis – tai alternatyva, kurią taiko vis daugiau universitetų. Plėtojantis technologijoms, neįmanoma išvengti jų naudojimo paskaitose. Nėra akivaizdu, ar vienas būdas yra pranašesnis už kitą, tačiau geriausias būdas akademiniam tikslams pasiekti yra aktyvios mokymosi bendruomenės kūrimas tiek auditorijoje, tiek už jos ribų.

1 modulis. Dabartinė situacija: privalumai ir iššūkiai

Skyriaus apžvalga

- *1 skyrius. E. mokymosi nauda ir iššūkiai*
- *2 skyrius. Tradicinis ir e. mokymasis*
- *3 skyrius. Įtraukiantis ir sėkmingas e. mokymasis*

1 skyrius. E. mokymosi nauda ir iššūkiai

E. mokymosi nauda

- **E. mokymasis atitinka kiekvieno poreikius**
 - Skaitmeninė revoliucija lėmė turinio prieinamumo, naudojimo, aptarimo ir dalijimosi juo pokyčius.
 - Besimokantieji, atsižvelgę į savo galimybes ir patogumą, renkasi mokymąsi savaitgaliais ar vakarais.
- **Paskaitos turinį galima pakartoti**
 - Paskaitų medžiagą galima peržiūrėti neribotą kiekį kartų.
- **Kurso pasiekiamumas**
 - Besimokantieji gali pasirinkti mokymosi greitį, o ne sekti visą grupę.
 - Taupomas laikas, nes besimokančiajam nereikia vykti į mokymosi vietą.
 - Besimokantysis gali pasiekti informaciją iš bet kurios vietos ir bet kuriuo metu.
Pavyzdžiui, besimokantieji gali lengvai mokytis prestižinių universitetų, kaip Oksfordo ar Harvardo, e. kursuose.
 - Viskas, ko reikia veiklose dalyvaujančiam besimokančiajam, yra kompiuteris ir interneto ryšys.

1 skyrius. E. mokymosi nauda ir iššūkiai

E. mokymosi nauda

- **Ekonomiškumas**
 - Mokymų vadovams ir besimokantiesiems nereikia leisti pinigų kelionėms, apgyvendinimui. Internetinį turinį galima naudoti pakartotinai.
 - Nereikia mokėti už mokymo įrangą ar medžiagą.
 - Skatinamas mažiau galimybių turinčių besimokančiųjų dalyvavimas mokymuose.
- **Pritaikomumas**
 - E. kurso dėstytojai gali pritaikyti kursus prie besimokančiųjų poreikių.
 - Galimybė pritaikyti kursus prie skirtingų mokymosi poreikių ir besimokančiųjų tipų: vizualų, audialų, kinestetikų.
- **Rezultatai**
 - Nesvarbu, ar mokomasi savarankiškai, ar kartu su dėstytoju, e. mokyme yra įvairių būdų suteikti grįžtamąjį ryšį besimokantiesiems.
 - Galimas įsivertinimas, kuris leidžia besimokantiesiems stebėti savo pažangą ir panaikinti spragas.

1 skyrius. E. mokymosi nauda ir iššūkiai

E. mokymosi iššūkiai

- **Finansiniai iššūkiai**
 - Susirūpinimą kelia dėstytojų priėmimas į darbą atsižvelgiant į jų e. mokymosi patirtį, o ne į kitą pedagoginę kvalifikaciją.
 - Ar dėstytojams mokama už kiekvieną studentą, ar kursą?
- **Kultūriniai iššūkiai**
 - E. mokymasis keičia universiteto dėstytojo darbą ir suteikia studentams daugiau galimybių mokytis, tačiau šios galimybės neatsiejamos nuo rizikos, susijusios su įgūdžiais, kuriuos besimokantieji turi įgyti naudojantis virtualiąja mokymosi aplinka.
 - Besimokantieji, įpratę mokytis auditorijoje, virtualiai gali dirbti kitaip dėl pasikeitusio bendravimo su dėstytoju.
 - Besimokantieji greitai pastebi, kai dėstytojai nereaguoja į jų poreikius dėl darbo krūvio arba nemokėjimo naudotis naujausiomis technologijomis.

1 skyrius. E. mokymosi nauda ir iššūkiai

E. mokymosi iššūkiai

- **Kiekybiniai iššūkiai**
 - Dideli duomenys apie institucijas, dėstytojus, darbuotojus, studentus.
 - Analizė gali padėti įvertinti švietimo ir konkrečių programų sąnaudas ir vertę.
 - Analizė naudojama siekiant iš anksto įvertinti rizikų valdymo priemones, pavyzdžiui, kaip reaguoti, kai studentų kontrolinio darbo rezultatai yra prasti arba kai jie nepakankamai naudojami virtualiojoje mokymosi aplinkoje.
- **Kokybiniai iššūkiai**
 - Internetiniai kursai gali būti rengiami ir rekomenduojami pagal poreikį, o ne pagal tradicinį nuoseklų modelį.
 - Internetinio kurso kūrimas reikalauja daugiau dėstytojo laiko. Negalima tikėtis, kad internetinio kurso tvarkaraštis išliks toks pat, kaip ir tradicinio kurso.
 - Internetiniams kursams būtinas IT palaikymas visą parą.
- **Akreditavimo iššūkiai**
 - Akreditavimo tarnyba siekia užtikrinti visų aukštojo mokslo institucijų teikiamo išsilavinimo atitikimą nustatytiems kokybės standartams.

2 skyrius. Tradicinis ir e. mokymasis

Tradicinis ir e. mokymasis: privalumai ir trūkumai

Tradicinis mokymasis	
Privalumai	Trūkumai
Tiesioginis bendravimas su dėstytoju ir kitais besimokančiais	Laiko ir vietos apribojimai
Greitas dėstytojo grįžtamasis ryšys	Dėmesys skiriamas dėstytojui
Dėstytojams lengviau valdyti diskusijas	Brangesnis
Socialinių ryšių kūrimas besimokančiųjų grupėje	Studijų galimybių apribojimai
Lengviau motyvuoti besimokančiuosius	Pritaikymas pagal mokymosi stilių sudėtingesnis
Mažiau trukdžių	

2 skyrius. Tradicinis ir e. mokymasis

Tradicinis ir e. mokymasis: privalumai ir trūkumai

E. mokymasis	
Privalumai	Trūkumai
Orientuotas į besimokantįjį	Dėstytojas skiria daugiau laiko kurso medžiagos rengimui
Lankstus tvarkaraštis	Netinka visų tipų besimokantiejiems
Vietos pasirinkimas	Tam tikros temos sunkiai pritaikomos internetinėje aplinkoje
Ekonomiškai efektyvus besimokantiejiems	Galimas didesnis nerimas, sumaištis, išsekimas
Gali būti prieinamas visai visuomenei	Kompiuterinių įrankių vertinimas, nenoras naudotis naujausiomis technologijomis
Neribota prieiga prie žinių	Lengva plagijuoti ar sukčiauti
Galimybė pakartotinai naudoti ir keisti žinias	

2 skyrius. Tradicinis ir e. mokymasis

Tradicinio ir e. mokymosi skirtumai

1. Socialinė sąveika

- Tradicinėje auditorijoje pakeliamos rankos, užduodami klausimai ir į juos atsakoma, rengiami pristatymai.
- E. mokymosi platformoje ši sąveika vyksta per diskusijų lentas, pokalbius, forumus ir el. paštą.

[Šis nežinomo autoriaus paveikslas](#)
licencijuojamas pagal [CC BY-NC](#)

Patarimas:

Dėstytojas turi būti stebėtojas ir dalyvis. Jei reikia, dėstytojas atsako klausimus ar įsiterpia, kai diskusija tampa nevaldoma. Taip pat dėstytojas pateikia aiškius nurodymus, ką reikia daryti, ir juos aptaria.

2 skyrius. Tradicinis ir e. mokymasis

Tradicinio ir e. mokymosi skirtumai

2. Mokymosi vieta

- Didžiausiais skirtumas – tradiciniame mokyme yra fizinė auditorija.
- E. mokymasis auditoriją paverčia pasaulį. Galima sustoti ar pradėti mokytis, kai norima, pakartoti ir peržiūrėti medžiagą kurso metu ar net po jo.

[Šis nežinomo autoriaus paveikslas](#)
licencijuojamas pagal [CC BY-NC](#)

Patarimas:

Galimybė peržiūrėti informaciją, kai jos reikia, yra pagrindinis e. mokymosi privalumas. Besimokantieji gali prisiminti informaciją, kuri paprastai pamirštama iš karto po tradicinio užsiėmimo.

2 skyrius. Tradicinis ir e. mokymasis

Tradicinio ir e. mokymosi skirtumai

3. Mokomoji medžiaga

- Kurso metu dėstytojas paprastai didžiąją dalį medžiagos pateikia žodžiu, o kartais ją papildo vaizdine medžiaga. (*Power Point* pristatymas).
- E. mokyme rašytiniai ir vaizdo užrašai pakeičia dėstytoją, stovintį prieš auditoriją. Medžiaga kuriama visiškai kitaip.

Kai kuriate efektyvią e. mokymosi medžiagą, prisiminkite:

- **Tonas.** Besimokantieji mokysis tai, kas parašyta (arba įrašyta) skaidrėje, todėl tonas yra labai svarbus.
- **Aiškumas.** Šalia nestovės dėstytojas, kuris gali iš karto viską paaiškinti, todėl tekstas turi būti išsamus ir nekeliantis klausimų besimokantiejiems.
- **Trumpumas ir tikslumas.** Pateikite kuo trumpesnę tekstą, tačiau kartu išsamiai paaiškinkite. Venkite nesusijusio turinio.

2 skyrius. Tradicinis ir e. mokymasis

Tradicinio ir e. mokymosi skirtumai

4. Garso ir vaizdo medžiaga

- Labiausiai paplitęs mokymo būdas tradicinėje auditorijoje yra paskaita, ypač *PowerPoint* prezentacijų naudojimas paskaitose.
- E. mokyme galima naudoti daug įvairesnes priemones: simuliacijas, interaktyvias priemones, scenarijus ir pasakojimus.

Vaizdo elementai, kuriuos reikia apgalvoti rengiant e. mokymosi kursą:

- **Šriftas:** šrifto dydis ir stilius turi didelę reikšmę.
- **Spalva:** spalvos turi ne tik papildyti viena kitą, bet ir pabrėžti esminius dalykus.
- **Grafika, judanti grafika:** ženklai, nuotraukos, iliustracijos, animacija.
- **Eiliškumas:** užtikrinkite prasmingą skirtingų elementų išdėstymą. Pavyzdžiui, neskaidykite teksto paveikslėliu.

Sutelkite dėmesį į aiškią žinutę (informaciją, kurią norite perduoti) ir pabrėžkite ją vaizdine medžiaga. Naudokite tai, kas būtina, ir venkite internetinių įrankių įvairovės.

2 skyrius. Tradicinis ir e. mokymasis

Tradicinio ir e. mokymosi skirtumai

5. Personalizacijos lygis

- Taikant tradicinius mokymo metodus dažnai per trumpą laiką pateikiama daug informacijos, todėl besimokantieji sunkiau ją įsiminti ar atkreipti į ją dėmesį.
- E. mokymosi kursai automatiškai panaikina laiko apribojimus, susijusius su tuo, kaip greitai ar lėtai pateikti medžiagą, nes besimokantieji gali nuspręsti, kiek medžiagos jie įsisavins vienu metu.

[Šis nežinomo autoriaus paveikslas](#)
licencijuojamas pagal [CC BY-NC](#)

Patarimas:

Kurso struktūrą sudarykite iš daugiau ir mažesnių dalių, kurias lengviau įsiminti ir lengviau suderinti, kai tvarkaraštis yra įtemptas. Besimokantieji gali peržiūrėti medžiagą, kurią, jų manymu, jau žino, ir perskaityti sudėtingesnę informaciją.

3 skyrius. Įtraukiantis ir sėkmingas e. mokymasis

Ką daryti ir ko nedaryti integruojant e. mokymąsi

- **Nepamirškite:** besimokantieji jus stebi.

Atrodykite reprezentatyviai - taip, kaip atrodytumėte auditorijoje.

- „**Nedėstykite**“ paskaitų, nes besimokantieji lengvai išsiblaško ir nebekreipia dėmesio.

Nuolat juos įtraukite: užduokite klausimus, organizuokite viktorinas arba interaktyvias veiklas.

- **Nelaikykite** *Wi-fi* modemo toli arba **neleiskite** kitiems naudotis internetu.

Sėdėkite kuo arčiau modemo/belaidžio interneto šaltinio. Kai kuriems besimokantiesiems kyla interneto ryšio problemų. Nesijaudinkite! Dažniausiai jas pavyksta išspręsti.

- **Nenaudokite** įrankių, dėl kurių nesate tikri ar kuriuos naudojate pirmą kartą.

Naudokite įrankius, kurie jums patogūs ir prie kurių esate pripratę. Jei ketinate naudoti naujus įrankius, pasipraktikuokite iš anksto.

- **Nesėdėkite** kambaryje, kuriame kiti juokiasi, nežiūrėkite televizoriaus, kuris gali trikdyti užsiėmimą.

Sėdėkite ramioje namų patalpoje ir naudokite ausines, kurios nuslopina bet kokį foninį triukšmą.

3 skyrius. Įtraukiantis ir sėkmingas e. mokymasis

Ką daryti ir ko nedaryti integruojant e. mokymąsi

- **Venkite** šviesos šaltinio už nugaros, pavyzdžiui, sėdėti nugarą į langą.

Sėdėkite priešais šviesos šaltinį. Taip studentai galės jus matyti.

- **Nepradėkite** nuo daug.

Suskirstykite mokymąsi internetu į mažesnes dalis. Besimokantieji gali užbaigti skyrius, kai turi „laisvas 5 minutes“.

- **Ne tik perkelkite** *PowerPoint* skaidrių turinį į virtualią mokymosi aplinką.

Permąstykite ir pertvarkykite veiklas, kurios atitiktų kontekstą ir auditorijos poreikius.

- **Nenaudokite** tik teksto paaiškinimų.

Besimokančiųjų susidomėjimą padidinsite, jeigu naudosite multimediją ir vaizdo įrašus. Pasirinkite įrankį, kuris leidžia kurti žaidimus ir įtraukti kursą pagyvinančią interaktyvią veiklą. Turinį papildysite ir pademonstruosite sąvokų taikymą realaus gyvenimo kontekste, jeigu naudosite vaizdo medžiagą: grafiką, animaciją, vaizdo įrašus, infografiką.

3 skyrius. Įtraukiantis ir sėkmingas e. mokymasis

Ką daryti ir ko nedaryti integruojant e. mokymąsi

- **Nepateikite** medžiagos be jokio interaktyvumo.

Naudokite savitikros klausimus, pokalbius.

- **Nenustatykite** trumpų darbų atlikimo terminų.

Pateikite aiškius nurodymus ir nustatykite tinkamą laiką užduotims atlikti.

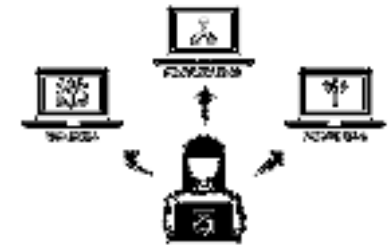
- **Neatsakykite į kiekvieną el. laišką nedelsiant ir bet kuriuo metu.**

Sukurkite darbo programą ir teikite pagalbą, kai jos reikia.

3 skyrius. Įtraukiantis ir sėkmingas e. mokymasis

E. mokymosi principai

1. **Daugialypės terpės naudojimo principas** – vaizdo ir garso elementų derinys.
2. **Sąsajos principas** – tekstas ir atitinkama grafika pateikiami šalia.
3. **Modalumo principas** – tekstas ir informacija pateikiami garso įrašuose.
4. **Perteklumo principas** – vaizdo medžiaga paaiškinama garsu arba tekstu, bet ne abiem kartu.
5. **Asociacijų principas** – e. mokyme reikia vengti bet kokių nereikalingų vaizdų ir garsų, nes jie blaško besimokančiųjų dėmesį.
6. **Personalizacijos principas** – pasirenkamas „virtualus dėstytojas“, kuris vadovauja ir padeda besimokantiejiems.
7. **Segmentavimo principas** – kurso medžiagos skaidymas mažesnėmis dalimis.
8. **Signalizavimo principas** – besimokantysis mokosi geriau, kai pateikiamos užuominos, prabrėžiančios medžiagos esmę ir skatinančios organizuotą mokymąsi.
9. **Balso principas** – besimokantysis geriau mokosi, kai kursas dėstomas neformaliu draugišku žmogaus, o ne robotu, balsu.
10. **Pasirengimo mokymui principas** – kurso pradžioje pateikiamas dažniausiai vartojamų terminų ir frazių žodynas.

Santrauka

Svarbiausios išvados

E. mokymasis padeda besimokantiesiems ir dėstytojams mokymosi aplinkoje. Galimybė pasiekti dalyvius nepriklausomai nuo laiko ar vietos gali gerokai sumažinti išlaidas. Dėl tokių privalumų šis mokymo būdas yra patrauklus tiek universitetams, tiek besimokantiesiems.

Internetu negalite mokyti taip pat, kaip ir gyvai: reikia diegti naujoves.

Nuorodos

- <https://library.educause.edu/~media/files/library/2013/6/ers1304.pdf?la=en>
- <https://www.getfeedback.com/resources/ux/design-principles-elearning/>
- <https://infinitiplatform.com/7-dos-and-donts-when-teaching-online/>
- <https://www.shiftlearning.com/blog/bid/344597/the-big-7-create-online-courses-based-on-these-principles-of-learning>
- <https://onlinelearninginsights.wordpress.com/2012/08/06/how-not-to-design-an-online-course/>
- <https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/blended-and-online-learning/>
- <https://facultyforward.jhu.edu/learning-roadmap-for-new-online-instructors/#Instructional-Design>
- <https://discoverlearning.com.au/2019/11/elearning-dos-and-donts/>
- <https://www.yellowdig.co/post/in-person-vs-online-learning-can-they-compare>
- <https://pdfs.semanticscholar.org/2948/d853d384c92d3f3de9b8b41f9ff5a20ecf74.pdf>
- <https://miamioh.edu/regionals/eccoe/news/2019/01/differences-between-f2f-and-online.html>

Nuorodos

- <https://miamioh.edu/regionals/eccoe/news/2019/01/differences-between-f2f-and-online.html>
- https://conference.pixel-online.net/conferences/ICT4LL2011/common/download/Paper_pdf/IEC141-252-FP-Tanveer-ICT4LL2011.pdf
- <https://www.bestcolleges.com/blog/online-learning-benefits-challenges/>
- <https://www.researchgate.net/publication/229019815> Identifying the characteristics of e-learning environments used to support large units
- <https://capytech.com/index.php/2022/04/05/10-tips-for-creating-a-realistic-e-learning-development-outsourcing-budget/>
- <https://elearningindustry.com/successful-elearning-course-characteristics>
- <https://www.indiatoday.in/education-today/jobs-and-careers/story/3-ways-that-how-online-training-add-value-to-your-learning-divd-1604804-2019-09-30>
- <https://www.elearners.com/education-resources/online-learning/added-value-in-e-learning-3-valuable-benefits-of-online/>
- <https://proceedings.informingscience.org/IS2002Proceedings/papers/Janse124Added.pdf>
- <https://www.bayviewanalytics.com/reports/gradelevel.pdf>